

VIII. Jakucs László Nemzetközi Középiskolai Földrajzverseny

Elődöntő **megoldások**

2019. január 31.

14:00–16:00

1. Írja be a táblázatba a megfelelő válasz betűjelét! (8 pont)

1)	2)	3)	4)	5)	6)	7)	8.)
B	B	C	B	C	C	B	D

2. Csoportosítsa a gázokat a légkörben való tartózkodási idejük alapján! Válaszait írja be a táblázat megfelelő helyére! Majd válaszolja meg a kérdéseket! (5 pont – elemenként 0,5 pont)

Állandó gázok	Változó gázok	Erősen változó gázok
Nitrogén	Metán	Szén-monoxid
Oxigén	Szén-dioxid	Kén-dioxid

- a) **szén-dioxid, metán**
- b) **nitrogén, oxigén**

3. Válaszolja meg a kérdéseket az ábra alapján, illetve karikázza be a megfelelő válasz betűjelét! (7 pont)

- a) **hidegfront**
- b) **B)**
- c) **C)**
- d) **A)**
- e) **40 – 70 km**

**Minden olyan válasz elfogadásra került, amelyek érintik e fenti tartományt.
Pl.: 30 – 40 km, 30 – 50 km, 50 – 80 km, 50 – 100 km.**

- f) **C)**
- g) **B)**

4. Melyik és milyen irányú szélrendszerek segítségével utazhattak az alábbi nagy földrajzi felfedezők? Írja a válaszokat a vonalra, illetve a megfelelő válaszokat karikázza be! (6 pont – elemenként 0,5 pont)

	Szélrendszer	Szélirány
a)	passzát	ÉK-i
b)	monszun trópusi monszun	DNY-i
c)	mérsékelt övezeti nyugatias szelek nyugati szél nyugati szelek nyugati szelek övezete nyugati szélrendszer	NY-i ÉNY-i
	Földrajzi öv, éghajlati terület, vidék	Zonális talaj
d)	trópusi monszun terület	trópusi vörös talaj
e)	monszun vidék	trópusi laterites talaj
f)	térítői öv	sivatagi vázталaj

5. Kisebb vagy nagyobb? Hasonlítsa össze a következő párokat, írja a helyes válasz betűjelét a táblázat megfelelő helyére! (11 pont)

1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.	10.	11.
B	A	B	A	A	A	A	B	A	B	A

6. Párosítsa az állításokat a megfelelő évszámmal! Írja az évszámok melletti cellába a megfelelő állítás betűjelét! Ügyeljen rá, hogy egy évszám pár nélkül maradjon! (3 pont – elemenként 0,5 pont)

Évszámok	Betűjelek
1492	C)
2001	D)
1970	F)
1857	A)
1511	E)
2002	–
1963	B)

7. Döntse el az alábbi állítások közül, hogy igazak-e vagy hamisak! Írjon a pontozott vonalra (I) betűt, ha igaz, (H) betűt, ha hamisnak véli az állítást! (4 pont – elemenként 0,5 pont)

I – H – H – I – H – H – H – I

8. Karikázza be a kakukktojás betűjelét, majd indokolja meg választását! Ügyeljen rá, hogy a kötelező irodalomban olvasottak alapján fogalmazza meg indoklását! (6 pont – helyes betűjel 0,5 pont; helyes indoklás 1 pont)

I. a) Trinidad városa **b) Baracoa főtere** c) Havanna óvárosa

Indoklás: **Baracoa főtere nem UNESCO világörökségi helyszín.**

Baracoa korábban alapított város, mint Trinidad vagy Havanna.

II. a) Pico Turquino b) El Yunque **c) Bellamar**

Indoklás: **Bellamar nem egy hegy(ség), hanem egy barlang elnevezése.**

III. a) Colomb-katedrális **b) Királpálma-fasor** c) Capitólium

Indoklás: **A Királpálma-fasor nem Havanna nevezetessége.**

IV. a) leghazafiasabb város b) kubai rum hazája **c) első kubai város**

Indoklás: **Az első kubai város nem Santiago de Cuba jellemzője.**

9. A kötelező irodalomban gyakran idéz Fábrián Tamás Jakucs professzor 1970-es és 1972-es cikkeiből. Ezek másolásakor 4 helyen elírtuk az eredeti szöveget. Jelölje aláhúzással a hibás szót, szókapcsolatot és javítsa! (8 pont – elemenként 1 pont)

„(...) az ország legnagyobb része alacsony fekvésű és kis domborzati energiával rendelkező mészkő-fennsík, amelyet kisebb-nagyobb vastagságú, többnyire **barna erdőtalajok** fednek.”

Javítás: **vörös trópusi talajok**

Elfogadásra került továbbá: **vörösbarna trópusi erdőtalajok, trópusi laterit talajok, vörös laterit talajok, vörösföldek**

„A Bellamar-barlang – ugyanúgy, mint a legtöbb kubai barlang – **eocén** korú mészkőben fejlődött ki, s benne rendkívül erős a jelenkori cseppkőképződés mértéke.”

Javítás: **miocén**

„A hegyek kialakulását illetően az esővíz oldó tevékenysége mellett ugyanis erősen kihangsúlyozható a **szél** eróziójának döntő szerepe is. A kúp formájú mészkőhegyeket, de még a függőleges hegyoldalakat is roppant dús és szinte áthatolhatatlan trópusi vegetáció borítja.”

Javítás: **folyóvizek**

„(...) a képződmények jelenkori növekedése is lényegesen **lassabb** ütemű, mint a mi mérsékelt övi barlangjainkban. Így nem véletlen, hogy Kubában nem egy igazán meglepő méretű cseppkőalakzat is kifejlődött.”

Javítás: **gyorsabb**

10. Az alábbiakban Havanna (é.sz. 23°08'; ny.h. 82°23') és Santiago de Cuba (é.sz. 20°1' 42"; ny.h. 75°49' 14") városainak esős napjainak éves átlagát bemutató táblázatokat láthat. Az adatsorok alapján egészítse ki a szöveget, karikázza be a megfelelő válasz betűjelét! (5 pont)

1. **A** 2. **C** 3. **B** 4. **A** 5. **C**

11. Válaszolja meg az alábbi kérdéseket! (7 pont)

a) „A” és „B” pont az **Egyenlítő** két egymástól **180°-ra** lévő pontja. (2 pont)

Az Egyenlítő helyett a **0° szélességi kör** is elfogadásra került.

b) **40 000 / 2 = 20 000 km**

40 075 / 2 = 20 037,5 km

40 076 / 2 = 20 038 km

1°=110 km, ezért 180 x 110 = 19 800 km

1°=111 km, ezért 180 x 111 = 19 980 km

1°=111,1 km, ezért 180 x 111,1 = 19 998 km

Számítás menete + eredmény + szöveges válasz = (3 pont)

c) **B) ,**

mert a Déli-sarkpontról kizárólag északi irányba lehet elindulni. (2 pont)

Indoklásként elfogadásra került, hogy

mert a Déli-sarkponttól Kuba északi irányban van.

12. Az ábrákon a kontinensek elhelyezkedését látható különböző földtörténeti korokban. Oldja meg az ábrához kapcsolódó feladatokat! (5 pont)

a) **A táblázat megoldásai elemenként 0,5 pontot érnek.**

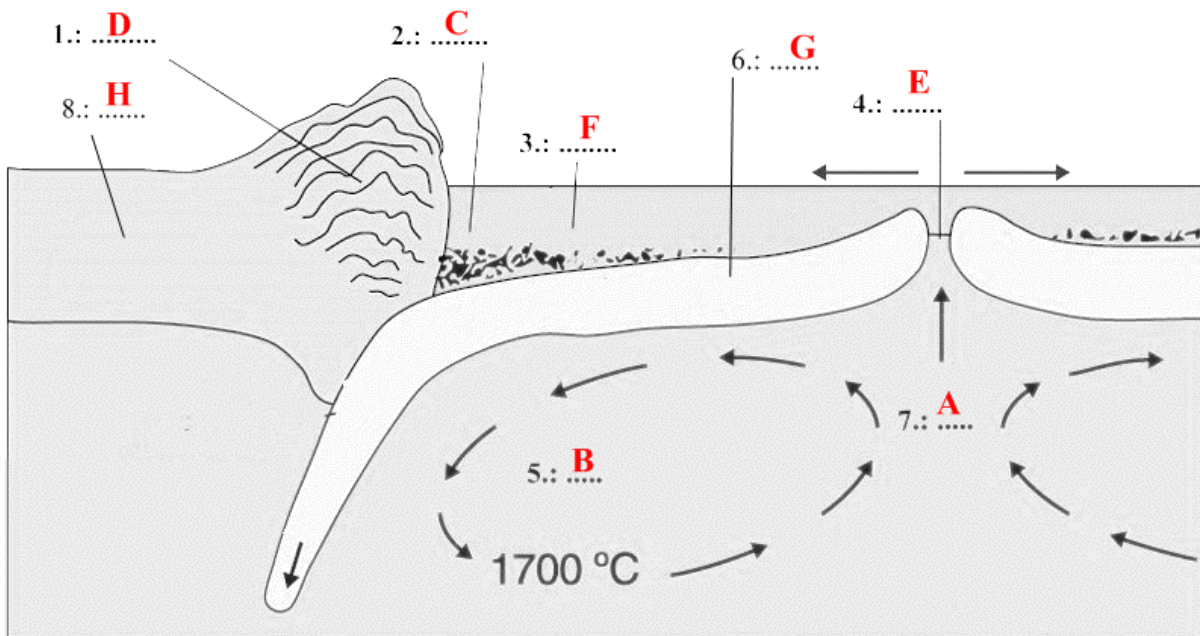
1.	2.	3.	4.
D	B	C	A

b) **B) (1 pont)**

c) **Eurázsiai-hegységrendszer (1 pont); Pacifikus-hegységrendszer (1 pont)**

13. Oldja meg az alábbi feladatokat! (10 pont)

a) Egészítse ki az ábrát! Írja a pontozott vonalakra a megfelelő fogalom betűjelét!

b) Milyen vulkáni tevékenység jellemző az ábra 4. ponttal jelölt részén? Karikázza be a helyes válasz(ok) betűjelét!

D

c) Az alábbiak közül melyik sziget(ek) keletkeztek hot spot (forró pont) vulkanizmussal?

D

14. Írja a négyzetbe az állításhoz megfelelő kőzetlemez(ek) betűjelét! Egy kőzetlemez betűjelét többször is felhasználhatja! (5 pont – elemenként 0,5 pont)

a) Csak óceáni típusú kéregből felépülő kőzetlemez:

A	B	D
----------	----------	----------

b) Közvetlen szerepe van az Andok kialakulásában:

A	C
----------	----------

c) Határán alakult ki Földünk legmélyebb tengeri árka:

B	D
----------	----------

d) Határos az Észak-amerikai-lemezzel:

C	D	E
----------	----------	----------

